

منابع الهیات نظام‌مند

آر. سی. اسپرول

منبع اصلی برای الهیات نظام‌مند، کتاب مقدس است. در واقع، کتاب مقدس منبع اصلی هر سه شاخه الهیات است: الهیات کتاب مقدسی، الهیات تاریخی، و الهیات نظام‌مند.

الهیات کتاب مقدسی

وظیفه‌ی الهیات کتاب مقدسی این است که داده‌های کتاب مقدس را، که به مرور زمان آشکار شده‌اند، بررسی کرده و این داده‌ها را به‌عنوان منبعی برای الهیات نظام‌مند ارائه دهد. پژوهشگر کتاب مقدس متون را بررسی کرده و توسعه‌ی تدریجی اصطلاحات، مفاهیم، و موضوعات در عهدعتیق و عهدجدید را مطالعه می‌کند تا ببیند این مفاهیم چگونه در طول تاریخ مکاشفه استفاده و درک شده‌اند.

یکی از مشکلات موجود در مدارس الهیات امروزی، روشی است که «ذره‌گرایی» نامیده می‌شود. در این روش، هر «ذره» از کتاب مقدس به‌صورت جداگانه بررسی می‌شود. ممکن است پژوهشگری تصمیم بگیرد تنها آموزه‌ی نجات پولس در غلاطیان را مطالعه کند، در حالی که دیگری فقط به تعالیم نجات پولس در افسسیان بپردازد. نتیجه این می‌شود که هر یک به دیدگاه متفاوتی از نجات می‌رسند—یکی مبتنی بر غلاطیان و دیگری مبتنی بر افسسیان—اما هیچ تلاشی برای هماهنگی میان این دیدگاه‌ها صورت نمی‌گیرد. پیش‌فرض این رویکرد این است که پولس هنگام نگارش غلاطیان و افسسیان از الهام الهی برخوردار نبوده است؛ بنابراین کلام خدا فاقد انسجام و وحدت کلی تلقی می‌شود. در سال‌های اخیر، الهیدانان اغلب ادعا می‌کنند که نه تنها تفاوت‌هایی میان الهیات پولس اولیه و پولس متأخر وجود دارد، بلکه به تعداد نویسندگان کتاب مقدس الهیات‌های مختلفی نیز یافت می‌شود. الهیات پطرس، یوحنا، پولس، و لوقا، و این دیدگاه‌ها با هم هماهنگ نیستند. این دیدگاهی منفی نسبت به انسجام کتاب مقدس است که وقتی تنها بر بخش کوچکی از کتاب مقدس تمرکز می‌شود و چارچوب کلی مکاشفه در نظر گرفته نمی‌شود، چنین خطری پیش می‌آید.

الهیات تاریخی

شاخه‌ی دوم الهیات تاریخی است، که آن نیز منبع دیگری برای الهیات نظام‌مند است. الهیدانان تاریخی بررسی می‌کنند که چگونه آموزه‌ها در طول تاریخ کلیسا، به‌ویژه در زمان‌های بحرانی—وقتی بدعت‌ها ظهور کرده و کلیسا به آنها واکنش نشان داده است—گسترش یافته‌اند. الهیدانان امروزی وقتی با مسائل به‌ظاهر جدید در کلیساها و مدارس الهیات مواجه می‌شوند، اغلب کلافه می‌شوند، زیرا کلیسا این چالش‌ها را بارها در گذشته تجربه کرده است. به لحاظ تاریخی، کلیسا شوراهایی برای حل این

اختلافات برگزار کرده است، مانند شورای نیقیه (۳۲۵ میلادی) و شورای کالسدون (۴۵۱ میلادی). یکی از وظایف الهیدانان تاریخی مطالعه‌ی این رویدادها است.

الهیات نظام‌مند

سومین شاخه الهیات نظام‌مند است. متخصصان الهیات نظام‌مند منابع مختلفی را بررسی می‌کنند: داده‌های کتاب مقدس، پیشرفت‌های تاریخی حاصل از مباحثات و شوراها، اعتقادنامه‌ها و اعتراف‌نامه‌ها، و همچنین بینش‌های اذهان برجسته‌ای که کلیسا در طول تاریخ از آنها بهره‌مند شده است. عهد جدید می‌گوید که خداوند معلمانی را بر حسب فیض خود به کلیسا عطا کرده است (افسیان ۴: ۱۱-۱۲). البته همه معلمان به اندازه‌ی آگوستین، مارتین لوتر، جان کلونین یا جانانان ادواردز توانمند نیستند. این افراد اقتدار رسولی ندارند، اما وسعت پژوهش‌ها و عمق درک آن‌ها برای کلیسا در هر دوره‌ای سودمند بوده است. کلیسای کاتولیک روم، توماس آکویناس را «حکیم آسمانی» نامید. کاتولیک‌های رومی معتقد نیستند که آکویناس بدون خطا بوده است، اما هیچ مورخ یا الهیدان کاتولیکی نیز نقش او را نادیده نمی‌گیرد.

یک متخصص الهیات نظام‌مند نه تنها کتاب مقدس و اعتقادنامه‌ها و اعتراف‌نامه‌های کلیسا، بلکه بینش‌های معلمان برجسته‌ای که خداوند در طول تاریخ عطا کرده است را نیز بررسی می‌کند. او تلاش می‌کند همه داده‌ها - کتاب مقدسی، تاریخی و نظام‌مند - را گردآوری کرده و به یکدیگر مرتبط سازد.

این مقاله بخشی از کتاب همه الهی دان هستند: مقدمه‌ای بر الهیات نظام‌مند است.

این مقاله در وبسایت لیگونیر منتشر شده است.

دکتر آر. سی. اسپرول، بنیان‌گذار خدمات لیگونیر و نخستین کشیش کلیسای سنت اندرو در سنفورد، فلوریدا، و همچنین اولین رئیس دانشگاه الهیات ریفورمیشن بایبل کالج بود. ایشان نویسنده‌ی بیش از صد جلد کتاب، از جمله "قدوسیت خدا"، بوده است.